

zinezőnek? Durvaság és könyörtelenség jellemzi a jeleneteket. Kíméletet senki sem kap, még aki kér, az sem. *Vae victis!* Vagyis, jaj a legyőzöttnek. Japán modorban előadva. Tanulság? A legyőzöttnek lenni a világ egyetlen táján sem kellemes állapot. Nem bízhatunk a legendás japán udvariasságban sem. Több vesztett játékost ájultan, hordágyon visznek el. Ilyen veszély, a sok vér láttán, a gyengébb idegzetű nézőt is fenyegeti.

Molnár Károly

Hanglemez

SASS SYLVIA ÚJ LEMEZE

Sass Sylvia nem mindennapi művészyéniség: Különleges adottságai vannak, de szembetűnő hibái is. Új lemezén jócskán az erényei felé billen a mérleg: hangképzési nehézségeit, nevezetesen azt, hogy vagy pianissimóban vagy fortéban énekel, és közöttük nincs mezzofortéja, a modern felvételi technika segítségével ki lehetett küszöbölni, ugyanígy tompítható volt felső hangjainak élessége is. A szövegmondását pedig plasztikusabbá tette a mikrofon, ha teljesen tisztává és érthetővé nem is. Ugyanakkor a lemezre került zeneszámok, a Bellini-, Verdi- és Ponchielli-áriák módot adtak arra, hogy bemutassa, milyen gyönyörű lírai frázisokat tud énekelni, és azt is, hogy temperamentuma mennyire alkalmassá teszi a drámai szerepek megformálására. Színpadon többször is hallottam a szerepben, soha olyan szépen nem tudta előadni *Norma* kavatináját, mint ezen a lemezen. A *trubadúr* negyedik felvonásbeli Leonora-ária is rendkívül gazdag lírai szépségekben az ő tolmácsolásában. A legkiemelkedőbb azonban a két *Lady Macbeth*-ária interpretációja. Sass Sylvia félelmetes portrét ad erről a sátáni Verdi-heroínáról. Az énekesnőt a londoni National Philharmonic Orchestra kíséri. A karmester, Lamberto Gardelli személye a biztosítéka annak, hogy az egész produkció pontosságban, stílushűségben és intenzitásban is maximális színvonalú. (*Decca-Hungaroton*)

Kertész Iván

BAKFARK BÁLINT ÖSSZES LANTMŰVE

5. lemez

Az az öt lemez, amelyen Benkő Dániel a XVI. század legnagyobb — és magyar — lantművészeinek összes fellelhető művét szólaltatja meg, legalább akkora jelentőségű nemzeti önismeretünk számára, mint a budai Várban feltárt gótikus szobor-

törödékek. Eddig szinte csak híradásokból ismert középkori és reneszánsz kultúránk létét bizonyítja. Azt, hogy volt *minek* elsüllyednie Moháccsal, és hogy szerencsésebb körülmények között, évszázadokkal később, nem „visszakéredzkedni” kellett volna a világkultúrába, hanem már előbb is elfoglalhattuk volna azt a helyet — s nemcsak a zenében —, ahová Liszt és Bartók műveivel emelkedtünk. Az elszakadást számíthatjuk Bakfark működésétől is. A Brassóban született művész, aki hosszú időt töltött Szapolyai János erdélyi vajda udvarában, még Buda elfoglalása előtt „emigrált” Magyarországról, s élete hátralevő részét francia, lengyel, osztrák udvarokban töltötte, s ezzel, Liszt Ferenc hazatéréséig, a magyar zene ki is maradt az össz-európai fejlődés folyamatából. (Igaz, talán ennek köszönheti „ösi” erejét, amit Bartók és Kodály épen találhatott meg a népzeneben, de a veszteség akkor is nagyobb.) A sorozat ötödik, utolsó lemeze Bakfark Bálint *VII. fantáziáját* és kortárs szerzők (Gombert, Clemens non Papa, Arcadelt, Josquin des Pres) műveiből készített átiratait tartalmazza. Ez a rendkívül merev szabályokra épülő zene csak többszöri meghallgatás után válik élménnyé, de a vele való megismerkedés megéri a fáradságot, belőle még a Balassi-vers virtuozitása is könnyebben megérthető. (*Hungaroton*)

Baka István

Kiállítás

KOREA KULTÚRTORTÉNETE Néprajzi Múzeum

A KKI és a Néprajzi Múzeum közös tárlata sejteti, hogy ez a függetlenségért oly sokáig küzdő nép milyen szívesen fogadta valaha a kardok nélkül érkező szellemi irányzatokat, így a konfucianizmust és a buddhizmust, sőt maga is szívesen vállalkozott közvetítésre. A több ezer éves múltra visszatekintő távolkeleti ország művészetében a kínai hatások erőteljesebben érvényesülnek, mint például a japánokéban, de hozzátehetjük, hogy annak idején éppen a koreai szerzetesek és kézművesek honosították meg keleti szomszédjuknál a buddhista tárgyi kultúrát. Nem kell ahhoz beavatottnak lenni, hogy a kiállított tárgyak alapján felfedezhessünk jó néhány koreai specifikumot is. Ilyen például a ruhák merész színösszeállítása, a lakkdobozok, lakkozott asztalkák barnásvörös tónusa és gyöngyházberakásai, vagy a szeladonmázás kerámiák formai tökélye, gazdagsága. Egy XVII. századi ülőpárna láttán talán még Vasarely is összecsupná a kezét. A koreaiak már a XIII. századtól kezdve használtak fémbetűket a könyvnyomtatásnál, és a vilá-

